

Storonski dom

Štev. 8

U Ljubljani, 11. januarja 1936

Leto 1.

Italijansko letalstvo se zbira

General Graziani pripravlja novo ofenzivo Nobile poklican iz Rusije v Afriku

Džibuti, 11. januarja. Rp. Po poročilih, ki jih je bilo mogoče dobiti iz krogov, ki so blizu italijanskemu vojnemu vodstvu v Vzhodni Afriki, prihajajo zatrdila, da je general Graziani s svojim stebom v mrzličnem delu za pripravo nove ofenzive proti Hararju. General Graziani hoče s tem odločilnim korakom izpodbiti v svetovni javnosti vtis, kakor da je italijanska vojska zadnje čase utrpela velike izgube. Tako imenje so zlasti v Evropi ustvarila poročila mednarodnega tiska, ki so v marsikaterem primeru močno prefirirala. Res je, da so zadnje dni divjali ludi boji okrog Makale, toda v teh bojih niso Abesinci dosegli nobenih posebnih uspehov, zato lahko govorimo, da je situacija v vzhodno-afrškem bojišču ostala približno nespremenjena.

Nobile se vrata

V zvezi s pripravami glede pospešene organizacije letalske vojne v Vzhodni Afriki poročajo iz Rima, da je Mussolini poklical iz Rusije generala Umberta Nobila, ki se je proslavil z znano polarno ekspedicijo leta 1920, ko je preletel Severni tečaj.

Po neuspehu, ki ga je na zunaj doživel njegova ekspedicija, se je general umaknil iz Italije ter prevezel v Rusijo vodstvo največje sovjetske avionske tovarne. Zdalo se je, da mu Rusi z ozirom na pogodbo ne bodo tako gladko dovolili, da se vrne v domovino, toda Italijani so ruskim oblastem predložili nujnost tega koraka, tako, da je generalu klub vsemu omogočati povratak v Italijo. Mussolini hoče Nobila vsakokrat imeti v Vzhodni Afriki, ker mu on in italijansko armadino poveljstvo zupa kot največjemu italijanskemu letalskemu strokovnjaku. General Nobile bo takoj, ko se vrne iz Rusije, poletel v Asmara.

Uvojaki

Berlin, 11. januarja. DNB. Odločilni krogi sporočajo po obvestili iz agencije zunanjosti vesti, da je včeraj vedno italijanskih dezerterjev prislo iz Južne Tirolske na Bavarsko. Begunci so bili popolnoma uniformirani. Ni pa res, da bi bile nemške oblasti organizirale posebna taborišča za beguncev iz Južne Tirolske, kakor tudi ne odgovarjajo resnici številke, ki govore o tisočih in tisočih italijanskih dezerterjev.

Dogodki okoli Dagaburja

Rim, 11. januarja. Z ozirom na zadnje letalsko obstrelovjanje Dagaburja in okolice italijanski uradni krogi odločno zanikujojo vesti, ki jih je razsiril evropski tisk, češ, da so italijanska letala dne

4. januarja letos pri Dagaburju bombardirala ambulanco egiptovskega Rdečega kriza. To vest je lansirala v javnost angleška poluradna agencija in je popolnoma izmišljena. Res je nasprotno, da je italijansko poveljstvo med akcijami okrog Dagaburja dalo vsem letalom strogi nalog, naj skrajno pazio na ambulante in lazarete Rdečega kriza. Italijanska letala so se tega tudi držala in niso metala bomb na te ambulante, kljub temu, da je ugotovljeno, da se v njih skrivajo oboroženi abesinski vojaki proti vsem mednarodnim predpisom.

Egipt na protestu

Kairo, 11. januarja. Rp. Kljub italijanskemu demantiju pa je egiptovska vlada vložila pri rimski vladi službeni protest zaradi bombardiranja egiptovske vojne bolnišnice pri Dagaburju.

Še vedno švedski Rdeči križ

Rim, 11. januarja. Rp. Z ozirom na gonjo ambulanto Rdečega kriza pri Dolo, ki noče prenehati, Italijani ponovno izjavljajo, da so bili šotori abesinskih vojakov oddaljeni od barak švedskega Rdečega kriza komaj 100 m. Po mednarodnih dolocilih pa bi morali oboroženi oddelki biti postavljeni kvečjemu v bližini 1 km od postaje Rdečega kriza. Oboroženi abesinski oddelki so, kakor so ugotovila italijanska letala, neovirano hodili v šotor Rdečega kriza in je iz tega jasno, da so skušali iskat zavejta na prostoru, ki je bil zaščiten po mednarodnih dolocilih. Zato poročila Reuterjeve agencije o prestopanju mednarodnih dolocil ne odgovarjajo resnicu in so izmišljene.

35.000 ranjenih?

Rim, 11. januarja. AA. Havas poroča: Na uradnem mestu izjavljajo, da je trditev nekih tujih listov, da je dozdaj šlo skozi Sueski prekop nazaj v Italijo 35.000 ranjenih in bolnih italijanskih vojakov, netočna.

S tem v zvezi izjavljajo na uradnem mestu, da je od začetka vojne ranjenih samo 58 italijanskih vojakov in 519 askarov. Bolniška ladja »Heluan«, ki se je vrnila v Italijo, ni pripeljala nobenega ranjenca, marveč samo 438 obolelnih vojakov, od teh 84 mrtvih. Parnik »Urania« je pripeljal v Italijo enega ranjenega stotnika in 365 bolnikov. Trojčka bolniška ladja »Tevere« je pripeljala 444 bolnih vojakov.

London, 11. jan. AA. Reuter poroča iz Addis Abebe: V bojih pri Kereli so Abesinci zaplenili 6 tankov, 9 strojnic in mnogo streliva.

Rim, 11. jan. AA. Agencija Stefani poroča iz

Ria, da je brazilska filmska cenzura prepovedala predvajanje nekega filma o Abesiniji, češ, da je žaljiv za Italijo.

Rim, 11. jan. AA. Agencija Stefani priobčuje tale komunikate st. 93: Letalstvo je vršilo izvide na eritrejskem bojišču in bombardiralo sovražne čete, zbrane pri Ambatagi.

Italijani napredujejo

London, 11. jan. AA. Reuter poroča: Brzjavke iz abesinskega vira trde, da so Abesinci imeli več uspehov v pokrajini Korele, vendar pa dopuščajo mišljenje, da so tam Italijani napredovali in da je ras Desta zahteval ojačenje, kar se nikakor ne sklada s trditvijo Abesincev, da so zmagali. V svakem slučaju je imel ras Desta delne uspehe v gotovi meri, ker je prisilil generala Grazianija, da razdeli svoje čete in da pošlje močno oddelke iz sestava kolonialnih čet, ki so doslej delale v središču in na vzhodnem delu ogadenske pokrajine, proti rasu Desti in je s tem bilo otežkočeno italijansko napredovanje v smeri proti Djigigi in Hararju.

Reuterjev dopisnik poroča iz Mogadiša, da je armada generala Grazianija, ki operira proti rasu Desti, sestavljena večinoma iz belcev in je med njimi samo nekaj bataljonov Askarov. Vojaška moč rasa Desti ni tako velika, kakor se je v začetku mislilo. Italijani so prepričani, da rasu Desti ne bo uspel, da bi obkobil levo krilo Italijanov. Abesinci bodo po menju Italijanov poskušali napad z boka v smeri proti Ualnu. Toda zaradi pomanjkanja vode v tej pokrajini bodo izvršili napad samo z manjšimi silami. Vendar mora biti zaradi tega napredovanje Italijanov zmanjšano.

Po vseh iz eritrejskega vira so v severnem sektorju Italijani zopet dosegli uspeh z bombardiranjem abesinskih čet, ki so hotele zavzeti gorske položaje na Amba Aradan 20 km južno od Makale, da bi na ta način ogrožali italijanske linije. Cim je italijansko letalstvo našlo te abesinske oddelke, so Italijani zahtevali pomoč topništva, ki je Abesinci prisililo, da so se umaknili. Druga italijanska toracija je uspela s pospešenimi manevri opozicije, ki so jih hoteli zavzeti Abesinci. Abesinci so na topniški ogenj odgovorili samo s strelijanjem iz pušk in so morali opustiti poskus, da bi zavzeli hrib Aradan. Ko so se umikali, so Abesinci zadeli na drugo italijansko kolono, ki jih je prizadel velike izgube, z ognjem iz strojnic. Na italijanski strani so bili ubiti trije častniki in trije vojaki. Na ostalem delu severne fronte je bilo mnogo spopadov. Italijanske in abesinske patrule so bile zelo aktivne.

Mussolini je voljan pogajati se

London, 11. januarja. Veliko senzacijo je včeraj zbudila vest londonskega »News Chronicle«, ki je javil, da je Mussolini že pripravljen pogajati se z mir in to v okviru Društva narodov. List trdi, da je po njegovih informacijah, ki jih je dobil njegov dopisnik na najmerodajnejšem mestu, Mussolini uvidel svojo napako, ki jo je zagrešil s tem, da je z ne prav izbranimi izrazil v svojem govoru v Pontiniji zavrnili ponudbo, ki sta mu jo

bila velikodusno stavila Laval in Hoare v svojem znanem pariskem sporazumu. Porazi italijanskega orožja v Vzhodni Afriki so podrli vse nade, da bi mu Anglia kakor Francija ponudili toliko ugodnosti, kakor pred dobrim mesecem dni. V zadnjih dneh je Mussolini svoje stališče do dna spremenil. Naprosil je, da neko neutralno državo, načasne pripravljal teren za nova mirovna pogajanja in tako popravi, kolikor se da, zamujeno.

Strahovita neurja v Nemčiji

Köln, 11. jan. DNB. Včeraj je iz Anglike preko Kanala pridrvel strašen orkan nad severozahodno Nemčijo. Vihar je strahovito pustošil, zlasti v Porenju, odkoder javljajo večje število mrtvih in ranjenih, stotine in stotine ljudi pa so ostale brez strehe. Nad Düsseldorffom je divjal tak orkan, kakor ga sploh ne pomnijo, najmanj pa v takem letnem času. Kakor je sedanji. Vihar je podiral hiše, ruval dreve, prevratal brzjavne naprave in onemogočil vsakršen promet. Prav tako je v Kölnu vihar

odkril strehe po celih ulicah, ponekod ni ostalo na vsej cesti niti eno izložbeno okno celo.

Automobili ob steno

Najhujje je Köln trpel zaradi oviranega prometa, ki je ta za tako veliko место pač bistvene važnosti. Sunki viharja so s silovito močjo metalni avtobuse, automobile in tramvajske vozove ob zidove, tako da so jih več sto populoma zdrobili. Po poročilih vremenskih strokovnjakov gre pri tem viharju nad Porenjem za zadnje ostanke strahovitega neurja, ki je v noči od četrtega na petek zatjal Anglij. V Angliji je vihar zahteval dozdaj 50 smrtnih žrtev.

Junaštro Lufthanse

Klub nevihtam v Angliji in Nemčiji pa so avioni nemške zračne družbe Lufthansa vzdrževali promet neovirano ponocni in podnevi. Izvežbanosti nemških pilotov se je zahvaliti, da se npr. prijetila pri tem niti najmanjsa nesreča.

Spet angleški manevri

Aleksandria, 11. jan. Pred par dnevi so se ponovno začeli manevri angleških sil, ki so se koncentrirale v bližini Aleksandrije. Tokrat so se manevri kombinirali, ker so pri njih sodelovali vse angleške pomorske in zračne sile. Cilj teh manevrov je bila ugotovitev, kako bi se po doseganjih izdelanih načrtih dala braniti Aleksandrija ob sovražnikovem napadu z avijoni, vojnimi ladjami in v prvi vrsti s podmornicami. Javljajo, da je izid manevrov pokazal, da so obrambni načrti dobro izdelani.

Berlin, 11. jan. AA. DNB poroča iz Genove: V Vzhodno Afriko je odpelj parnik »Gabiano« s 3400 delavci.

Gandhi, voditelj Indije, umira

Bombay, 11. januarja. Agencija Stefani javlja iz Bombaye, da leži na smrtni postelji Mahatma Gandhi, voditelj vseindijskega gibanja za osamosvojitev. Zdi se, da Gandhi to pot ne bo ušel smrti, to pa zaradi splošne oslablosti, ki jo je povzročilo tudi dejstvo, da se ga je zadnje čase zaradi neuspehov njegove nenapadne politike prijemanje velika duševna potlost. Vse žalostne pojave v svoji domovini, ki kljub njegovim prizadevanjem niso hoteli izginiti, ceprav bi to bilo v interesu Indije, je gledal z največjo muko, ki ni ostala brez posledic za njegovo zdravje. Tako je zlasti vplivalo na njegov dejstvo, da se ga je zadnje čase zaradi neuspehov njegove nenapadne politike prijemanje velika duševna potlost. Vse žalostne pojave v svoji domovini, ki kljub njegovim prizadevanjem niso hoteli izginiti, ceprav bi to bilo v interesu Indije, je gledal z največjo muko, ki ni ostala brez posledic za njegovo zdravje. Tako je zlasti vplival na njegov dejstvo, da se ga ne more dosegeti med indijskimi rodovimi sporazumi glede vprašanja o kastah in pa da se je Angležem spet posrečilo razbiti začasno skupino fronte med indijskimi Mohamedanci in Hindujci. Gandhi, ki je telesno oslabel tako zelo zaradi strogega asketskega življenja, najbrž temu napadu smrti ne bo kljuboval. Vsa Indija in ves vse nestrpno pričakuje poročilo o njegovem zdravstvenem stanju, saj pomeni Gandhi za angleški imperij gibanje, ki je bilo nevarnejše od vseh zunanjih napadov.

Komunisti in francoske volitve

Pariz, 10. jan. AA. Današnji »Echo de Paris« o datumu za nove parlamentarne volitve in pravi, da je pri tem treba upoštevati želje ekstremnih elementov, ki volitno borbo zmeraj izrabljajo v svoje namene. Pred volitvami razvijajo komunisti toliko razdiralno delavnost, da spravijo vse trenutno delo v popoln zastoj. Zaradi tega trpe zelo mnogo gospodarstvo in ljudski interesi v vsej državi. S tem pojavom je po menju lista treba računati in to tem bolj, ker sedaj v tako zvanih skupnih fronti komunisti sodelujejo z drugimi levicarskimi strankami. Komunisti izrabljajo to sodelovanje v svoje posebne namene, ker so se prepričali, da v Franciji ne morejo priti na oblast z nasiljem, izkoriscajo sedaj francoski komunisti po navodilih iz Moskve sodelovanje z drugimi levicarskimi strankami, da bi tako prioritali svoj prihod v oblast.

Tardieu izstopil iz republikanske stranke

Pariz, 11. jan. AA. Tardieu je postal podpredsednik stranke republikanske sredine Fourdesu pisma, v katerem potrjuje svoj izstop iz stranke. Tardieu pravi med drugim, da želi »zaradi ostre politične borbe, ki je na vidiku, ohraniti svojo polno neodvisnost«.

Opozicija se celno posvetuje

Ob priliku bivanja Srdjana Budisavljevića, prvaka KDK koalicije, v Belgradu, se je vrila na Davidovčevem stanovanju konferenca, kateri so prisostvovali poleg Ljube Davidovića še Grol, Joca Jovanović in Srdjan Budisavljević. Imenovani prvaci so se razgovarjali seveda o vprašanju združenje opozicije, vendar pa o vsebinu svojih razgovorov niso dali časnikarjem nikakih izjav.

Istočasno pa je Ljuba Davidović poselj v Zagreb svojega zastopnika Božo Vlajčića, ki je seveda priselj tja, radi svojih privarnih poslov, vendar si ni mogel kaj, da ne bi obiskal zasebnika Venceslava Vilderja ter se z njim več ur razgovarjal. Ker se je slučajno isti dan vrnil v Zagreb tudi dr. Vladko Maček, je Božo Vlajčić tudi k njemu stopil na zaseben obisk. Božo Vlajčić je izjavil, da je konferenca med prvaki demokratske stranke in Srdjanom Budisavljevićem že rodila lepe rezultate, vendar se je kljub temu pokazala potreba, da se ti razgovori opozicije nadaljujejo še ta mesec v Zagrebu.

Japonci razbili londonsko konferenco Namesto Japoncev: Rusi in Nemci

London, 11. jan. AA. Vodja ameriške delegacije na pomorski konferenci Norman Davis je bil danes na konsilu pri zunanjem ministru Edenu. Pri tem je Norman Davis obvestil ministra Edena, da so ameriški delegati pripravljeni sodelovati še enkrat pri razpravi o japonskih zahtevah.

Francoska in italijanska delegacija se o tem dozajša še nista izjavili. Ni verjetno, da bi ti dve delegacije nastopili proti japonskim zahtevam. Vse kaže, da bodo zaradi tega Japonci v pondeljek podrobno pojasnili svoje zahteve.

Nazivlje temu pa ni pričakovati možnosti sporazuma o japonskih zahtevah. Verjetno je, da bodo Japonci zapustili konferenco. Prav tako pa ni izključeno, da bodo v tem primeru povabili Nemčijo in Sovjetsko Rusijo naknadno na konferenco. Konferenca bi razpravljala v tem primeru o kvalitativni omejitvi pomorskega oboroževanja.

London, 11. jan. AA. Angleška delegacija na pomorski konferenci bo imela danes popoldne neuraden sestanek z ameriško, francosko in italijansko

sko delegacijo. Razpravljali bodo o japonskih zahtevah.

Ali bo japonska delegacija v pondeljek izpremenila svoje zahteve in ali bo zahtevala, naj se konferenca dokončno izjaví, ali je za ali pa proti japonski

Ljubljana danes

Koledar

Sobota, 11. januarja: Sv. Higin.
Nedelja, 12. januarja: Sv. Ernest.
Ponedeljek, 13. januarja: Sv. Bogomir.

Kaj bo jutri

Ves dan po vsem mestu: Olimpijski dinar! Igrische Hermes: ob 15.15 tekma Hermes: Moste, ob 14.30 tekma Grafika: Svoboda.

Dvorana Rokodelskega doma, Komenskega ul. 12: »Oj, zlata prostost!«, veseloigra s petjem v 4 dejanjih. Predpredaja vstopnic jutri od 10. do 12. ure v Rokodelskem domu. Pričetek ob 20. uri.

Ljudski dom Moste: ob 20. uri veseloigra v treh dejanjih »Veseli ljudje«. Priredi Prosvetno društvo.

V domu trnovske prosvete: otroška predstava. Najmlajši imajo besedo. Začetek ob 15., konec ob 17. uri.

Druga pomladanska umetniška razstava

Društvo likovnih umetnikov je živahnno na delu s pripravami za drugo pomladansko umetniško razstavo, ki bo mesece maja t. l. v Jakopičevem paviljonu. Vse slovenske oblikovje umetnika že sedaj opozarjam na velik pomen ter razstave, na kateri bodo izbrana najnovejša izvirna umetniška dela, s katerimi se bodo umetniki kvalitativno pomerili med seboj. — Ravnotakso opozarjam tudi ljubitelje umetnosti.

*

Na Kodeljevem je umrl sinoči ob pol 9 upokojeni železničar g. Zottmann Franc v starosti 63 let. Pogreb bo jutri ob pol 4 popoldne iz hiše žalosti v Slomškovi ulici št. 11. Pokojnik je bil globoko vereu katoliški mož. Pokoj njegovu duši! Zaljubočim naše sožalje!

Krajevni odbor Jugoslovanske radikalne jedinice za trnovski in krakovski okraj sporoča, da posluje tajništvo za ta okraj v lokalnu Karunova ul. 14. vsake nedeljo in praznik od 10. do 11. ure. Tu se dobijo vse informacije in sprejemajo člani.

Odbor za upravo mestnih hiš in gasilski odsek sta imela sprosto svoje seje, na katerih sta se konstituirala. Za predsednika odbora za upravo mestnih hiš je bil izvoljen Rajko Stoejc, za podpredsednika pa Franc Salehar. Na dnevnem redu je bila tudi razprava o mestnih stanovanjskih poslopijih ter je bila v tem oziru sklenjena preosnova kategorizacije stanovanj in najemnin za stanovanja v mestnih hišah. — V gasilski odsek sta bila izvoljena: Salehar za predsednika in Oražen za podpredsednika.

Praški godalni kvartet, naslednik Zikovskega kvarteta, koncertira v Ljubljani v petek, dne 17. t. m., ob 20. uri v Filharmonični dvorani. Odlični umetniki, ki so nam izza zadnjega koncerta v najboljšem spominu, bodo izvajali Mozartov kvartet, potem pa na tem koncertu prva izvedba Škerjančevega IV. godalnega kvarteta, konečno nam zaigrajo s pianistom Jankom Ravnikom še Sukov Kvintet. Predvosten sprede in izreden užitek! Predpredaja vstopnic ob ponedeljku datje v knjižarni Glasbene Matice.

Akcija »Deče«. Kakor čujemo, deluje propaganda »Deče«, ki se je znova vzpostavila na tem, da nam na ponlad pripravi čim lepši likov iz naše narodne zakladnice. Kmetitska noša, prenesena v časovno praktičnost, je danes svetovna moda in v inozemstvu zelo priljubljena. Zato ni dvoma, da bodo naše ženstvo to, kar nam bo akcija »Deče« pripravila, z največjim veseljem sprejelo in to tem bolj, ker je naprošena na vodilnih mestih tozadne naklonjenost.

Nesreča pri smučanju

Smučarji iztikajo sedaj po vseh kotih, da najdejo kaj kaj snega, ki ga potem izrabljajo do zadnjih možnosti. Je pa v višjih legah seveda še dovoli snega in tja odrhajo smučarske kavane. Včeraj je bila prav vesela družba mladih na Planici. Slučaj pa je hotel, da je v tem veselju razpoloženju prišlo tudi do nezgode: 24 letni ključavnarski pomocičar Primož Čudnik je namreč padel tako nesrečno, da si je zlomil levo roko. Tovariši so ga spremili na prvi vlek ter ga spravili v ljubljansko bolnišnico, kjer so mu povili roko v mavec.

Mlad fant pil lizol

Do zelo tragičnega slučaja je prislo včeraj na Drudnovem načrnu. Našli so namreč tam mladega fanta, ki se je zvijal v bolečinah. Takoj poklicani reševalci so fanta pripeljali v bolnišnico, kjer so zdravniksi ugotovili, da je fant pospel v celico lizola. Dasi so mu želodec takoj izpraznili, je vendar fantovo stanje zelo resno. To pred vsem zaradi tega, ker je lizol že začel svoje razkrjalno delo.

Zakaj se je fant, ki ima še 17 let, odločil za to dejanje, zanerkat se ni pojasnilo. Ne more se podati nobenih točnih izjav in tudi ni bilo mogoče od njega dobiti dosedaj generalij. Kakor pa vse kaže, je fant storil to obupno dejanje zaradi tega, ker je zelo občutljiv in si je preveč gnal k sreči neko nezadovoljstvo, ki je vladalo v družini.

LJUBLJANSKO GLEDALISČE

DRAMA — začetek ob 20

Sobota, 11. januarja: Direktor Campa, Izven. Globoko znižane cene od 20 Din navzdol. Nedelja, 12. januarja ob 15: Vesela božja pot. Izven znižane cene. — Ob 20: Siromakovo jagnje. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 13. januarja: Zaprt.

OPERA — začetek ob 20

Sobota, 11. januarja: Aida. Red B. Nedelja, 12. januarja ob 15: Poljska kri. Izven. Globoko znižane cene od 30 Din navzdol. — Ob 20. uri: Manon. Izven. Globoko znižane cene od 30 Din navzdol.

Ponedeljek, 13. januarja: Plesni večer Katje Delakove. Izven. Znižane cene.

*

Verdijeva »Aida« se ponovi v soboto 11. t. m. v premierski zasedbi za red B. Nedelj: Poljska kri. Izredno učinkovita slovanska opereja, ki je bila sprejeta na najrazniesnejših, tudi neslovenskih održih, se ponovi po večnem predsednik zopet v nedeljo 12. t. m. popoldne po globoko znižanih cenah od 30 Din navzdol. — »Manon«, ena naših najlepših oper, se bo pela v nedeljo 12. t. m. z večer ob 20. uri po globoko znižanih cenah. — Abouente ponosimo, da poravnajo 5. obrok letosnjega abouanta.

Monopolski učbeniki - zaradi enotnosti

V mnogih primerih se nam nekatera dejstva iz naše neposredno pretekle zgodovine nujno prikazujejo hočeš nočet kot pojavi nekega sistema, ki gre za trdno določenim ciljem: za poenotenjem vsega življenja v naši državi. Ena država, en denar, en jezik — in tako dalje, kakor se že glase formule vseh centralističnih ideologij, ki so se doslej še vselej izkazale za nemogoče, kadar so se ho te uveljaviti nimo in preko narave.

Monopolski učbeniki se prav tako — vsaj imenoma — hočeš uvesti zaradi enotnosti. Otok v Macedoniji in v Slovenskih goricah naj se uči iz iste knjige, dijak v Nišu naj studira iz istega učbenika kakor njegov tovaris v Mariboru. Srbsko-hrvatsko-slovenska (!) literatura naj se uči povsod enako; da upošteva učni načrt spet kvantitativen, ne pa kvalitativen načelom oziroma da je prirejen nalašč za srbske šole, to ni problem za našo prosvetno politiko: slovenski dijak se bo prav tako skromno učil slovenske literarne zgodovine kakor je predpisana — in v božjem imenu razumljiva — za njegovega srbskega tovariska; samo pouk se vrši lahko v slovenščini. A če bi bil prisel srbski profesor za pouk srbsko-hrvatsko-slovenskega (!) jezika na kakšno srednjo šolo v Sloveniji in bi bil učil ta svoj predmet (!) v srbohrvaščini — nihče bi se ne bil mogel in ne smel temu pozavrstljati. »Tudi srbohrvaščina je državni jezik!« tako bi bili izvedeli tisti, ki bi si bili upali protestirati, da, in še črno pikó bi bili dobili, če ne kaj hujšega. No, hvala Bogu, to

je mimo. Vsaj do tega pri nas ne bo več prišlo. Velja pa slejkoprej vse ostalo zlo. In to moramo preprečiti!

Nasilno unificiranje v tej obliki je nesmisel, ki ga je v nasprotju s prejšnjimi rezimi zavrgla tudi sedanja vlada. Zato bi bilo samo logično, da sedanja vlada pravočasno prepreči izvedbo monopolizacije šolskih knjig, ki sloni vprav na principu poenotjenja.

Nesmisel pa je enotnost, kot jo predvideva sedanji razpis za monopoliske učne knjige, tudi s stališča pedagogike in metodične. Zlasti za ljudsko šolo velja, da se mora pouk naslanjati na najblizično okolico otrokovega domačega kraja, da mora izhajati od najblizičnega do oddaljenejšega. Saj to tudi pravilno predvideva zakon o narodnih (ljubljanskih) šolah: **mimo in preko tega**, pa razpis dolbeči isti učbenik za Srbijo in Slovenijo in za vse, sicer se tako različne dele naše države. S tem je razpis v očitnem nasprotju z določili zakona, torej vezakom. Ne samo zaradi nesmisla, ki ga hoče izvesti, tudi zaradi nasprotja z zakonom je treba razpis takoj razložiti.

Seveda pa govori zoper razpis in zoper monopolizacijo na splošno — se drugačno ozadje vse zadeve. To ozadje tvorijo gmočni interesi posameznih avtorjev. To se kajpak odlično krije z načeli unifikacije. I eno in drugo nam je v pogubo. Zato proč z monopolizacijo učbenikov!

JNS na tržnem odseku: V imenu higijene...

Zadaje dni se vsak popoldne konstituitira po več odsekov mestnega občinskega sveta. Svojo prvo sejo je imel včeraj tudi tržni odsek. Najprej so bile volitve, pri katerih je bil izvoljen predsednik Avgust Jenko, za podpredsednika pa polkovnik v p. Viktor Andrejka.

Zelo mnogo so nato člani odbora razvraljali o dosedanjem postopanju v tržnem odseku in na trgu Znano je, da so bili ravno ljubljanski trgi ono področje, kjer je prisla strankska opredelenost posameznih strank najbolj vidno do izraza. Če si bili kot obrtnik pristaš Kramer-Maruščevega kovača si takoj imel najlepši prostor, ce pa se za politiko nisi zanimal ali pa si si celo dovolil kakše stvarne kritike, potem si bili kot pristaš obsojeni na uajslabše kotičke, kjer si gotov, da te odjemalcie ne bodo nadlegovali ...

Zaradi alkohola - osem smerti

V sredo zvečer je Zapadna Morava v bližini Kruševega pogolnila čoln, s katerim je hotelo osem ljudi prebroditi deročo reko. Do nesreče je prišlo zaradi nepričutnosti krmarja in zaradi prevelike drznosti, s katero so šli z majhnim čolnom preko reke, ki je na tistem mestu močno deroča. Kmeta iz Jasice, brata Aksentijeviča, sta obiskala srogle kuma Dragotina Karajoviča v Čitluku, blizu Kruševega. Eden od Aksentijevičev je imel s seboj hčerko, a drugi svojo ženo s 5-letnim sinom. Vse dan so se pri svojem kumu veselili in zraven tudi bridno pili prav do mraka. Takrat so šele zadeli misli na povratek. Poleg njih so bile pri kumu Karajovičevi v gosteh tudi tri druge kmetice iz vasi Kukljina, srodrodne Karajovičev. Preden so se sporazumeli, bodo li šli domov preko reke ali poti, odnosno bodo li prenoprili pri gostitelju, je nastopila že trda noč. Vendar je večina odločila. Odpravili so se proti domu in sklenili iti preko reke s čolnom, čeprav niso imelidaleč do mostu.

Konference v Beogradu

Belgrad, 11. jan. m. Sinoči je prometni minister dr. Mehmed Spaho obiskal notranjega ministra g. Antona Korošca ter se z njim dalj časa razgovarjal. Okoli 7 zvečer so se pa v predsedništvu vlade zbrali dr. Anton Korošec, dr. Mehmed Spaho, Šefkija Behmen in dr. Miha Krek, kjer so imeli s predsednikom vlade krajšo konferenco.

Belgrad, 11. jan. m. Za jutri je napovedanih vse polno konferenc in shodov JRZ v Srbiji. Med drugim bo tak shod tudi v Negotinu, na katerem bo govoril minister za gozdove in rudnike Gjuro Janković.

Belgrad, 11. jan. m. Odbor za proučevanje

zakonskega osnutka novega zadružnega zakona je sklical svojo sejo za 16. januar ob 4 popoldne. Na tej seji bodo govorili o ponudnostih tega novega zadružnega zakona.

Vremenska poročila

Bled-jezero: +1, jasno.

Bohinjska Bistrica - jezero: +4, pooblačilo se je, mirno.

Kranjska gora, Rateče, Planica: 0, barometer pada, visoka megla, 15 cm srečna.

Dom Ilirije v Planici: Jasno, —6. 20 cm sreča, smuka dobra. Vršič, Krnica, Tamar: 15 cm pršica na 50 cm podlagi srečna.

Pokljuka: —5, jasno, mirno, 50 cm sreča, smuka prav dobra.

Erjavčeva koča na Vršiču: —5. 30 cm novega snega.

Komna: —4, jasno, preko 140 cm snega.

Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru: —2, zjutraj megleno.

Velika Planina: —2, vzhodni večer, 40 cm sreča.

Dom na Krvavcu: —3, 10. t. m. je snežilo, novega snega 10 cm na starci podlagi.

Dom v Kamniški Bistrici: megleno.

Zelenica: —5, jasno, mirno, na 50 cm podlagi 20 cm pršica. Smuka prav dobra.

Pohorska koča na Pesku: —4, jasno, mirno, 50 cm sreča, smuka manj ugodna. Izleti mogoči.

Seniorski dom: —2, zelo oblačno, mirno, 50 cm sreča, smuka manj ugodna.

Peca: —2, zelo oblačno, mirno, 60 cm sreča, smuka dobra.

Vrela voda v oči

Včeraj se je ustavil v Lazah nek avtomobil. Sočer je popravil nekaj pri motorju ter puštil odprtje zaščitne plošče nad motorji. Tedaj je pristopil k mašineriji 50 letnemu Jožu P. ter si ogledoval ustroj stroja. V tistem trenutku pa je iz hladilnika brizguila zavretia voda ter mu takoj poškodovala oči, da so ga moralni pripeljati v bolnišnico.

Popravite krivice!

V nizu nepreglednih krivic, ki so jih prevzeli na svojo vest razni protiljudski rezimi, ni ostala neopazena zlasti ona, ko so bili za časa banovnica dr. Marušiča odpuščeni iz službe razni sposobni in marljivi banovinski uradniki samo zato, ker niso na vso moč trobili vrog takratnega režima. Takrat se je namreč zahtevalo, da se morajo tudi banovinski uradniki z vso vitem posvetiti politiki in čisto uradovanju in kje se začenja političarsko spletjarjenje. Ce je pri teh razmerah kdaj od uradnikov hotel biti v izvrševanju službe nepristranski, ce politike ni hotel mešati z uradnimi zadevami in ce se torej pri uradovanju s politiko ni hotel ukvarjati, potem je bil to uradnik — uradnik, ki ga je treba odpuštiti. Ena od teh številnih zrtev z ljubljanske banske uprave je bil tudi ing. Matija Absec. Bil je to znan strokovnjak v kmetijski stroki, svoj čas profesor kmetijske šole na Grmu ter ima bogate strokovne izkušnje tako v mlekarinskih in sličnih obratih, kakor posebno v zadružništvu. Leta 1932 je bil iz političnih razlogov odpuščen iz službe banske uprave in to klubitemu, da je imel takrat pet službenih let.

Ko je usoda potem vrgla v najkritičnejšem času državno krmilo v roke možem, ki uživajo upanje ljudstva, ti mo

Ko bo zapeł olimpijski zvon...

Mi in olimpijske igre 1936

Naša reprezentanca za Garmisch-Partenkirchen sestavljena

Kdo nas zastopa v kombinaciji

Zveza je prišla do prepričanja, da je treba posebno v tej disciplini malo spremembe in srečamo zato tudi imena tekmovalcev, ki doslej sicer na takih reprezentativnih inozemskih tekmaših niso nastopali, ki pa s svojimi uspehi jamčijo, da nas ne bodo razočarali. Lista za kombinacijo sledi: Baebler, Dečman, Šramel, Jakopič, Istenič (Slalom 34), Žemva in Pribovšek.

Za 50 km

je prijavila zveza sledeče tekmovalce: Smolej, Knap, Žemva, Bervar, Senčar, Klančnik in Janša. So to sami tekmovalci, ki so v tej panogi tekmovali že na vseh večjih domačih in inozemskih tekmaših, le Klančnik bo menda topot nastopil v tej disciplini prvič v inozemstvu.

Zadnja beseda

glede končne postave v posameznih disciplinah bo padla najbrž šele po zaključku državnih tekem v Mariboru. Ce pa bi se te tekme ne mogle vrstiti, bodisi da bi jih radi vremenskih razmer odpovedali ali preložili na datum po olimpijadi, bo zveza predvidoma pripredela, kake druge tekme ali pa posebne izbirne tekme. Rezultati teh tekem sicer ne bodo izključno merilo za postavo, vendar pa bodo vplivali na izbiro med posameznimi rivali, ki prihajajo v poštev. V vsaki disciplini morejo tekmovalci samo štiri tekmovalci, tako da bo odšlo v Garmisch-Partenkirchen hkrat z rezervami 17 tekmovalcev. Prijava imenuje zato več imen, ker letos še ni bilo nobenih pravih tekem, ki bi dale sklepali na formio nekaterih tekmovalcev, posebno onih, ki se ne morejo redno udeleževati olimpi-

je še na razpolago za treninge, ne bo delal nadaljnji preglav, jo bodo mahnili tekmovalci na Stanicevo kočo, kamor se odpeljejo v pondeljek zutraj.

Priloži tudi ti svoj dinar

Finančna stran naše udeležbe na olimpijadi je še vedno v ospredju vseh vprašanj, ki so v zvezi z odhodom naše postave v Garmisch-Partenkirchen. Znano je — in kdor je bil na mednarodnih tekmaših v inozemstvu — imel že sam priliko opaziti — koliko drugi narodi žrtvujejo za svoje tekmovalce. Ni namreč vseeno, ali si more tekmovalci za časa tekmovaljanja privoščiti kak priboljšek in udobno preziveti dni, ko zastopajo v najostrejši konkurenčni barve svojega naroda, ali pa se mora vsemu, kar se njegovim drugorodnim tekmevcem v izobilju nudi, odpovedati. Tudi zunanjost in enota opreme tekmovalcev igra pri tem svojo vlogo: kako impozanten vtis napravlja n. pr. kaka francoska ali švicarska reprezentanca, ki se pojavit na takih tekmaših kompaktno in do zadnjih malenkosti enotno opremljena. Kako porazen vtis pa dela moštvo druge narodnosti, neenotno opremo. Neverjetno se sliši, da naše razmere, da je n. pr. grška vlada odobrila znesek dva milijona tri sto tisoč drarn, da udeležbo svojih tekmovalcev na olimpijadi.

Zavedajmo se torej važnosti teh tekem in žrtvujmo vsak po svojih močeh. Posebno jutri, na dan »olimpijskega dinarja«, naj ne bo nikogar, ki ne bi s ponosom lahko rekel, da je tudi on priložil za udeležbo naše smučarske reprezentance svoj obolus in s tem podpril prizadevanja, ki so pri drugih narodih sama po sebi umevna.

Češkoslovaška reprezentanca na Garmisch-Partenkirchen

Češkoslovaška smučarska zveza je določila sledete tekmovalce za zimske olimpijske igre:

Za štafetni tek: Berauer, Hylcer, Lahr, Musil, Šimunek in Zalsky.

V teku na 18 km bodo češkoslovaške barve zastopali isti tekmovalci.

Za tek v kombinaciji (18 km in skoki) so določeni: Berauer, Dressler, Feistauer, Kadavy, Kahl, Lahr, Šimunek in Vrana.

Skoki: Budarek, Kahl, Kraus, Lahr, Lukeš, Maikner, Steinmüller, Vrana.

Na 50 km bodo startala: Čifka, Horn, Hilur, Mihalak, Musil, Novak, Scherbaum, Svatý.

Alpska kombinacija: Ascher, Čtortěčka, Geber, Hollmann, Hoornadka, Knahl, Kraus, Pisk.

Dami sta pa pripravljeni samo dve: Beinhauer in Möhlwander.

Določeno je dajš moštvo za hokej, dve dvojici in dve četverki za vožnjo z bobom.

Hokej moštvo bo še pred Garmisch-Partenkirchenom odigralo tri trening-tekmne z japonskim teamom, ki je določen za zimske igre, s francoskimi in še eno trening-lekmo z Dunajčani.

Leo Baebler pri teku na 17 km.

skega treninga. Ker pa rok za prijavo poteka 15. t. m., je zveza začasno imenovala — kakor to dopuščajo propozicije — več imen, ki jih bo potem reducirala na tekmovalce, ki bodo dejansko nastopili.

Kaj pa z alpskimi disciplinami

Naši kandidati za tekmovaljanje v alpski kombinaciji — trenirajo, kakor znamo, pod vodstvom Avstričca Harrera, na Krvavcu. Danes pride v Ljubljano Harrer, ki bo prisostvoval sestanku, ko bodo zvezni funkcionarji sestavljali listo tekmovalcev za to disciplino. Harrer najbolje pozna sposobnosti posameznih kandidatov in bo zato lahko dajal pri sestavljanju liste najboljše nasvet. Ko bo torej sestavljena še lista za alpske discipline, bo zveza se danes odpolsala skupno prijavo za vse discipline v Garmisch-Partenkirchen.

Kdaj odpotujejo

Na Pokljuki bodo treningi zaključeni 26. t. m. Nato bodo imeli tekmovalci en teden odmora in odpotujejo nato v Nemčijo 31. januarja. Kot zvezni delegat spremjam tekmovalce predsednik Jugsl. olimpijskega odbora dr. Stevan Hadži, vodja tekmovalne vrste je Ante Gnidovec, finančna plat ekspedicije pa je poverjena Tonetu Kunstu. Naslanjena bo naša ekipa v vili Hellene, ki je oddaljena kakih 20 minut od smučarske stacione.

Alpski trening pri Stanicevi koči

Tekom današnjega dne prispe v Ljubljano trener alpskih disciplin in Harrer. Z njim pridejo tudi vsi, ki trenirajo in odidejo nato na Stanicevo kočo. Na Krvavcu, kjer se je vršil trening en teden, namreč vedno bolj zmanjkuje sneg in je trening radi tega zelo oviran, zadnje dni postaja že skoraj nemogoč. Da tekmovalcem sneg v času, ki

je na razpolago za treninge, ne bo delal nadaljnji preglav, jo bodo mahnili tekmovalci na Stanicevo kočo, kamor se odpeljejo v pondeljek zutraj.

Priloži tudi ti svoj dinar

Finančna stran naše udeležbe na olimpijadi je še vedno v ospredju vseh vprašanj, ki so v zvezi z odhodom naše postave v Garmisch-Partenkirchen. Znano je — in kdor je bil na mednarodnih tekmaših v inozemstvu — imel že sam priliko opaziti — koliko drugi narodi žrtvujejo za svoje tekmovalce. Ni namreč vseeno, ali si more tekmovalci za časa tekmovaljanja privoščiti kak priboljšek in udobno preziveti dni, ko zastopajo v najostrejši konkurenčni barve svojega naroda, ali pa se mora vsemu, kar se njegovim drugorodnim tekmevcem v izobilju nudi, odpovedati. Tudi zunanjost in enota opreme tekmovalcev igra pri tem svojo vlogo: kako impozanten vtis napravlja n. pr. kaka francoska ali švicarska reprezentanca, ki se pojavit na takih tekmaših kompaktno in do zadnjih malenkosti enotno opremljena. Kako porazen vtis pa dela moštvo druge narodnosti, neenotno opremo. Neverjetno se sliši, da naše razmere, da je n. pr. grška vlada odobrila znesek dva milijona tri sto tisoč drarn, da udeležbo svojih tekmovalcev na olimpijadi.

Zavedajmo se torej važnosti teh tekem in žrtvujmo vsak po svojih močeh. Posebno jutri, na dan »olimpijskega dinarja«, naj ne bo nikogar, ki ne bi s ponosom lahko rekel, da je tudi on priložil za udeležbo naše smučarske reprezentance svoj obolus in s tem podpril prizadevanja, ki so pri drugih narodih sama po sebi umevna.

Eino Kuizma, finski trener naših tekmovalcev

Vesele novice za smučarje

Celje, dne 10. januarja.

Savinjska podružnica SPD v Celju je izdala poročilo o sedanjem stanju v planinah in je to poročilo z ozirom na zelo žalostno smučsko sezono še precej razveseljiva. V tem poročilu čitamo, da poslovno v spodnjih predelih razmere niso letoš vselega vremena niti kaj zadovoljive. Višine pa, ki segajo nad 1200 m, so doble v zadnjih 14 dneh 10 do 20 cm novega, suhega snega. Tako je smuka po višinah, posebno tam, kjer je kaj snežne podlage, razmeroma zelo ugodna, n. pr. na Golteh, na Smrekovcu, na Menini planini. V ravnom delu Logarske doline in v Robanovem kotu je kopno, pač pa je zasnežen višje ležeči Matkov kot, kjer je nad pol metra pršita. Smučarji, ki so po naključju obiskali Matkov kot in so se sedaj vrnili, pripovedujejo, da je tam sedaj pravi zimski in smučarski raj.

Film „na našem jeziku“

Matinje ali poceni predstave po naših kinematografi, ki se ponavadi igrajo pod kulturno krinko spodaj že dolgo časa med tako imenovane kulturne skandalke v Ljubljani. Temu ni moč pomagati, načelo pa pred filmu je, izpisati iz gledalcev na račun enega filma in na račun kakršnekoli preteze čim več. Tako smo pod naslovom kulturnih matinje ali predstave pod kulturno matinje dobili — in plačevali seveda — zljudljene, pustolovske, neumne in druge filme; pod firmo otroških predstav kreave detektivske zgodbe in tako naprej. Navsezadnje smo se v kinematografu pod naslovom kulturno naučili stolitij nekaj manj vrednega, v najsalšemu primeru po vseh južno-jugoslavskih kinih znano kopijo. Edino veselo izjeme je delal te šaljivec »Micky miska«. Zdaj smo pa kot risek kulturnih matinje dobili »Film na našem jeziku«. Te vrste niso strokovna ocena filma o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union kot matinje predstavo, marev se kritika načina, kako so nam la sicer lepi film servirali; so kritika izključno filmu o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union in poučni primer po vseh južno-jugoslavskih kinih znano kopijo. Edino veselo izjeme je delal te šaljivec »Micky miska«. Zdaj smo pa kot risek kulturnih matinje dobili »Film na našem jeziku«. Te vrste niso strokovna ocena filma o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union kot matinje predstavo, marev se kritika načina, kako so nam la sicer lepi film servirali; so kritika izključno filmu o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union in poučni primer po vseh južno-jugoslavskih kinih znano kopijo. Edino veselo izjeme je delal te šaljivec »Micky miska«. Zdaj smo pa kot risek kulturnih matinje dobili »Film na našem jeziku«. Te vrste niso strokovna ocena filma o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union kot matinje predstavo, marev se kritika načina, kako so nam la sicer lepi film servirali; so kritika izključno filmu o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union in poučni primer po vseh južno-jugoslavskih kinih znano kopijo. Edino veselo izjeme je delal te šaljivec »Micky miska«. Zdaj smo pa kot risek kulturnih matinje dobili »Film na našem jeziku«. Te vrste niso strokovna ocena filma o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union kot matinje predstavo, marev se kritika načina, kako so nam la sicer lepi film servirali; so kritika izključno filmu o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union in poučni primer po vseh južno-jugoslavskih kinih znano kopijo. Edino veselo izjeme je delal te šaljivec »Micky miska«. Zdaj smo pa kot risek kulturnih matinje dobili »Film na našem jeziku«. Te vrste niso strokovna ocena filma o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union kot matinje predstavo, marev se kritika načina, kako so nam la sicer lepi film servirali; so kritika izključno filmu o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union in poučni primer po vseh južno-jugoslavskih kinih znano kopijo. Edino veselo izjeme je delal te šaljivec »Micky miska«. Zdaj smo pa kot risek kulturnih matinje dobili »Film na našem jeziku«. Te vrste niso strokovna ocena filma o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union kot matinje predstavo, marev se kritika načina, kako so nam la sicer lepi film servirali; so kritika izključno filmu o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union in poučni primer po vseh južno-jugoslavskih kinih znano kopijo. Edino veselo izjeme je delal te šaljivec »Micky miska«. Zdaj smo pa kot risek kulturnih matinje dobili »Film na našem jeziku«. Te vrste niso strokovna ocena filma o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union kot matinje predstavo, marev se kritika načina, kako so nam la sicer lepi film servirali; so kritika izključno filmu o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union in poučni primer po vseh južno-jugoslavskih kinih znano kopijo. Edino veselo izjeme je delal te šaljivec »Micky miska«. Zdaj smo pa kot risek kulturnih matinje dobili »Film na našem jeziku«. Te vrste niso strokovna ocena filma o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union kot matinje predstavo, marev se kritika načina, kako so nam la sicer lepi film servirali; so kritika izključno filmu o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union in poučni primer po vseh južno-jugoslavskih kinih znano kopijo. Edino veselo izjeme je delal te šaljivec »Micky miska«. Zdaj smo pa kot risek kulturnih matinje dobili »Film na našem jeziku«. Te vrste niso strokovna ocena filma o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union kot matinje predstavo, marev se kritika načina, kako so nam la sicer lepi film servirali; so kritika izključno filmu o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union in poučni primer po vseh južno-jugoslavskih kinih znano kopijo. Edino veselo izjeme je delal te šaljivec »Micky miska«. Zdaj smo pa kot risek kulturnih matinje dobili »Film na našem jeziku«. Te vrste niso strokovna ocena filma o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union kot matinje predstavo, marev se kritika načina, kako so nam la sicer lepi film servirali; so kritika izključno filmu o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union in poučni primer po vseh južno-jugoslavskih kinih znano kopijo. Edino veselo izjeme je delal te šaljivec »Micky miska«. Zdaj smo pa kot risek kulturnih matinje dobili »Film na našem jeziku«. Te vrste niso strokovna ocena filma o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union kot matinje predstavo, marev se kritika načina, kako so nam la sicer lepi film servirali; so kritika izključno filmu o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union in poučni primer po vseh južno-jugoslavskih kinih znano kopijo. Edino veselo izjeme je delal te šaljivec »Micky miska«. Zdaj smo pa kot risek kulturnih matinje dobili »Film na našem jeziku«. Te vrste niso strokovna ocena filma o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union kot matinje predstavo, marev se kritika načina, kako so nam la sicer lepi film servirali; so kritika izključno filmu o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union in poučni primer po vseh južno-jugoslavskih kinih znano kopijo. Edino veselo izjeme je delal te šaljivec »Micky miska«. Zdaj smo pa kot risek kulturnih matinje dobili »Film na našem jeziku«. Te vrste niso strokovna ocena filma o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union kot matinje predstavo, marev se kritika načina, kako so nam la sicer lepi film servirali; so kritika izključno filmu o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union in poučni primer po vseh južno-jugoslavskih kinih znano kopijo. Edino veselo izjeme je delal te šaljivec »Micky miska«. Zdaj smo pa kot risek kulturnih matinje dobili »Film na našem jeziku«. Te vrste niso strokovna ocena filma o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union kot matinje predstavo, marev se kritika načina, kako so nam la sicer lepi film servirali; so kritika izključno filmu o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union in poučni primer po vseh južno-jugoslavskih kinih znano kopijo. Edino veselo izjeme je delal te šaljivec »Micky miska«. Zdaj smo pa kot risek kulturnih matinje dobili »Film na našem jeziku«. Te vrste niso strokovna ocena filma o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union kot matinje predstavo, marev se kritika načina, kako so nam la sicer lepi film servirali; so kritika izključno filmu o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union in poučni primer po vseh južno-jugoslavskih kinih znano kopijo. Edino veselo izjeme je delal te šaljivec »Micky miska«. Zdaj smo pa kot risek kulturnih matinje dobili »Film na našem jeziku«. Te vrste niso strokovna ocena filma o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union kot matinje predstavo, marev se kritika načina, kako so nam la sicer lepi film servirali; so kritika izključno filmu o Eskimcih, ki ga je včeraj preč vrtel Union in poučni primer po vseh južno-jugoslavskih kinih znano kopijo. Edino veselo izjeme je delal te šaljivec »Micky miska«. Zdaj smo pa kot risek kulturnih matinje dobili »Film na našem jeziku«. Te vrste niso stro

Ras Seyum Mangaša

Prodiranje abesinskih čet na severni fronti se je pričelo šele potem, ko so Italijani prodri preko mejne reke Mareb in nadaljevali ofenzivo proti Adui. Poveljniček teh severnih abesinskih čet je bil že od začetka guverner pokrajine Tigre ras Seyum Maugascha. S slabo opremljenimi četami,

ki so bile povrhu še maloštevilne, je hotel ras Seyum braniti svojo prestolnico Aduo proti evropski armadi, ki je bila opremljena z vsemi modernimi pridobitvami vojne tehnike.

Ras Seyum, o katerem gre po Abesinijski glas, da je najlepši mož v deželi, je daljni potomec kraljevskega rodu, ki je stoletja vladala nad Tigrejem. Že njegovi dedje so se mnogo trudili, da bi glavarje manjših rodov prisili v pokorščino in tako še pred Menelikom II. zgradili močno Abesinijsko. Vendar jih je v tem pogledu prehitel negusi Teodor II., ki je cesarsko oblast zopet uveljavil in jo dal čutiti vsem drugim rasonom. Po tragicenih smrti Teodora II. se je ded rasa Seyuma, ras Kassai, dokopal do cesarskega prestola in bil leta 1872. kralj na cesarja kot Ivan IV. Ko je leta 1889. padel v boju z Egiptanci pri Gudent, se je prestola z italijansko pomočjo polastil Menelik iz rodu Sehoa, potomec hiše Salamonove, sin Ivana IV., ras Maugascha, ki je imel največ pravic do prestola, se je moral začovljiti s svojo poddovano province Tigrejem. Pred Aduo leta 1896. se je hrabro boril ob Menelikovi strani proti Italijanom, kar ga pa ni oviralo, da se je že tri leta pozneje uprl cesarju Meneliku II. Upor se je bil razširil po vsej Tigreji in bi se razširil tudi na druge pokrajine, če ne bi ras Makkoven, oče sedanjega cesarja, z moč-

no vojsko in veliko hitrostjo upora zatrl. Vodjo upornikov so vtaknili v zapor, kjer je po desetih letih tudi sklenil svoje življenje. Kljub temu je njegov sin Seyum postal ras Tigreje. Ko je takrat ras Taffari prevzel regentstvo za cesarico Zauditu, je ras Seyum odrekel pokorščino. V njegovi uporniški krvi je še vedno živelja upravičena zahteva po kroni. Tudi pri njem se je ponovila očetova usoda: V boju je podlegel, vendar ni bil zaprt, s pomilostivijo so mu bile vrnjene vse časti in vsa oblast. Da bi se za vso prihodnost izognil neprilikom, ki bi mu jih mogel delati ras Seyum radi sosedstva z Italijani, je Haile Selassie I. leta 1932. oženil svojega sina Astara Voffena s Seyumovo hčerkko. Od tega časa dalje je ostal ras Seyum svojemu cesarju zvest v sreči in nesreči.

Potomec rodu, ki šteje dolgo vrsto junakov na bojnih poljanah, ras Seyum, je sam zelo braher vojak.

Ceprav je cesar dal izdelati načrte, po katerih so Abesinci ob prvem italijanskem napadu izpraznili celo Tigrejo brez boje, se je ras Seyum upiral izvršiti tako povelje. Odročil se je, da brez borbe ne bo prepustil Italijanom niti pedi zemlje ter se je z nezadostno opremljenimi četami pred Aduo z Italijani tudi udaril. Po dydnovnem bitku je moral Italijanom pustiti, da so v Adui in bližnjih hribih izbesili svoje zastave.

Preroške sanje

Sigmund Freud, oče psihanalize, je po lastni izjavji tudi »na svetu najbolj nadlegovan človek«. Če bi kdaj objavil cvetober iz mojega dopisovanja, bi postala ta zbirka nov spomenik človeške umetnosti. Dunajski mesečnik »Znanost in razvedrilo« pripoveduje, da je pred kratkim obiskala Freuda zastopnica ene od najstarejših vlaških hiš v Evropi. Moral jo je sprejeti, ker se je predstavila kot »vneta pristašinja Freudovega nauka«. Seveda je takoj pričela popisovati »edenstvene čudne sanje«, ki jih je imela pred kratkim. Plavala je sama v čolnu sred razburkanega oceania in pričakovala smrt. Nenadno jo je dvignil v višave in resil velikanski beli labud. — »Samov, g. profesor, mi boste pravilno razločili te preroške sanje.« Freud je zahteval 24 ur časa in prihodnji dan prinesel preseceneči obiskovalki debele sanjske bukve. »Te so populoma zanesljive. Se stara mati so jih rabili. Poglejte: nevita na morju pomeni nenadven vremenski obrat, in kdor na ptiče sanja, se naj pripravi na dolgo pot. Vse skupaj, po mojem, nedvomno kaže, da morate takoj zapustiti Dunaj in ga nikoli več ne boste smeli obiskati.«

Ameriška univerza Columbia je dobila nedavno nov velik aparat za razbijanje atonmov. S tem aparatom upajo, da jim bo uspešno razbiti atome tudi težkih elementov, kot so zlato, srebro in svinec. Uverjeni so, da bodo s tem pridobili nov vir za proizvodnjo radioaktivnih elementov, cenejših kakor so bili doslej, kar bo z največjim pridom izkoristila medicina za zdravljenje raka. Elektromagnet, ki ga pri tem uporablja, tehta 58 ton in ima magnetno polje, ki je 75.000 večje kot magnetno polje zemeljskega magneta.

Letalo nad Himalajo

Petdeset žensk potegnil za nos

Vsa dunajska javnost se zabava nad potegavščinami nekega tenorista Davida Frankla, ki je svoj posel znal vrstiti tako večč, da ga je rok pravice zasegla še te dni, ko je prisel na Dunaj nanovo poizkušat svojo srečo. Petdeset žensk je imelo enega ženina in vse so svojemu oboževancu žrtvovale svoje denarie.

Prebrisani David Frankl je že v svoji mladinski dobi, ki jo je preživil na Sedmograškem koncertu sin čevljarja, pokazal veselje do petja in vse so mu preročevali, da bo s svojim tenorjem žel še slavo po svetu. Pa fant ni imel obstanka v pevskih soli, kamor so ga bili poslati, bolj so ga zamakali pustolovščine. Tujo blago mu je bolj dišalo. Radi tatvin, vlovom in ropov, ki jih je izvršil, mu ni preostajalo drugačje kot beg. Nenadoma se je znašel v Budimpešti in se priglasil zopet v pevsko šolo. Njegov učitelj mu je preročeval slavo in ga kot novo pevsko zvezdo seznanil z mnogimi odličniki.

Hollywood ga vabi

Sreča mu je bila naklonjena. Dva filmska režiserja sta mu ponudila angažma za zvočni film pri ameriški filmski družbi Metro Goldwin Mayer v Hollywoodu. Še preden se je odločil za ponudbo, ga je angažiralo budimpeštansko gledališče. Že na prvi poizkušnji so morali ugotoviti, da nove zvezde ni in da tudi v mestu ni več. Za njim ni bilo več sledu.

Zenska lahkovornost

Junaški tenor je v kratkem času, ki ga je prebil v Budimpešti, navezel mnogoštevilna poznanstva z damami, večinoma iz takozanih boljših krogov. Pri dveh se mu je sreča zasmajala. Nasledi sta mu žena nekega uglednega zdravnika ter lastnica znane budimpeštanske gostilne. Obema je obljubil zakon. Zdravnikova soprona je že vložila ločitveno tožbo proti svojemu možu, a bodočemu je izročila vse svoje imetje.

S polnim žepom je je pevec odkuril na Dunaj, kjer je v nekaj dneh pognagi skoraj dvajset tisoč žiljungov, ki jih je v lastnivljalcu dobil za zastavljene bisere. Opcharjena »nevesta« ga je sicer na Dunaju našla, a jo je prevezani pustolovce pregorovil, da se je vrnila domov z namenom, da mu bo prinesla še druge dragotine. Ker pa je budimpeštanska policija na podlagi ovadbe prevarane gospodinjčarke medtem že stikala za njim, je Frankl spet izginil in šel na lov v Italijo. Še prej pa je na Dunaju na enak način oskobil več kakor dvajset lahkovernih ženitnih kandidatninj.

Zdravnik za grlo...

V Italiji se je v kratkem času pojavilo več zdravnikov za grlo. Goljuš se je namreč pojavil pod vedenim drugimi imen, le da mu pšenica tod ni šla tako v klasje kot na Dunaju. Šel je poizkusil svojo srečo v Nemčijo, kjer je nastopal v istem svojstvu kakor v Italiji. Iz Nemčije jo je mahnil

na Holandsko, od tam v Švico in končno zopet nazaj v Avstrijo. Med tem se je nabrala na dunajski policiji proti njemu cela grmača ovad in prislo je že več tiralic od raznih policijskih oblasti iz drugih držav. Na podlagi teh tiralic je dunajska policija izvršila aretacijo v trenutku, ko se je lov ponahjal v znanim dunajskem hotelu.

Tako je ta večni ženin našel mesto mehke zakonske postelje trdo ležišče v zaporih dunajskega okrožnega sodišča.

Prevec Parizov

Izseljenci vedno nosijo v novo domovino stare zemljepisna imena. Zato imamo v Ameriki London, York, Berlin, Moskvo, itd. A kdo bi mislil, da obstoji na področju Združenih držav 17 Parizov. Simenci se zdaj prepričajo med seboj. Dnevnik »Paris Evening News«, ki izhaja v Texaskem Parizu, je zahteval, da bi se prekrstili vsi ostali. To bi prihranilo stalne neprilike pri zamenjavi na pošti. Paris v Texasu ima največ pravice do tega imena, ker je zelo star, (obstaja od leta 1881) in tudi najbolj sličen francoskemu Parizu. A Pariz v Tennessee je ogorečeno odvrnil, da je en starejši, ker si je našel to ime leta 1823. na čast Lafayetteu, ki je obiskal ta kraj. Pariz št. 3 je priporabil, da izdeluje diše in kolinsko vodo, torej zaslubi svoje ime. Pariz št. 4 je odgovoril, da ne prihaja v poštov: dobil je svoje ime po Paridu, povzročitelju Tropske vojne. Naposlед je odgovoril Pariz št. 5, da bi se moral prekrsteti francoski Pariz v Lutecijo. Spor se nadaljuje.

Hauptmann, morilec Lindberghovega otroka, ki so mu smrt odložili do 17. januarja

Jeleni pri svatovskem boju, košute jih gledajo.

U 38

11
Pustolovčne nemške podmornice v svetovni vojni

Krizarka je brzela nimmo nas v oddaljenosti štirih tisoč metrov z neverjetno brzino. Bilo je popolnoma nemogoče pri tej oddaljenosti in pri tej hitrosti streljati na krizarko. Ze sem izgubil upanje, da bi jo mogli pogoditi — ledaj pa je na pravila krizarka oster ovinek in je hitela naravnost proti nam.

»Brz, pripravite torpedi za strele!«

S hrumom in sumom je krizarka rezala valove proti nam. Voda je bila čista, zato je bila nevernost tem večja. Pri tako krasnem vremenu bodo prav goovo opazili našo opazovalno cev in »Podmornica 38« bo izgubljena! Zato sem potegnil cev prav do veden gladije in ukazal prav počasi voziti; zadovoljil sem se s tem, da sem opazoval samo jambore na krizarki.

Sedem sto metrov — šest sto metrov — štiri sto metrov, samo što sto metrov smo od nje. Krizarka je svigula nimmo nas komaj v oddaljenosti treh sto metrov z blazno brzino.

Moralni smo streljati v kott.

V nekaj sekundah je bilo vse pripravljeno, moja posedka je točna izpolnila moja povelja.

»Je vse pripravljeno?«

»Vse.«

»Pazite — prva cev — streljaj! Druga cev — streljaj!«

Pedmornica se je nahnalo stresla.

Obe torpedi sta bili zunaj.

Kratek odmor.

Nato je dvakrat silovito zagrmelo.

Hura!

Vsi moji mornarji so skoraj ponoreli od veselja. Krogli sta zadeli.

Ker je krizarko spremiljala torpedovka, smo se po strelu poglobili za petnajst metrov, da bi nas s torpedovko ne mogli zadeći.

Ostali smo tri minute v tej globini, nato

sмо se spel dgnili pod površje. Podporočnik Weudlandt je prišel iz centralce v stolp. Gospod kapitan, se nikoli nisem videl, kako se potaplja krizarka,« je reklo.

Dovolil sem podporočniku, da je stopil k periskopu. Krizarke smo videli zdaj od zadaj. Periskopu ladja se je trdno nagnila na levo, iz njene dimnikov se je valil gost din, a kljub temu je vozila dalje. Iz prostora pri torpedih so mi zdaj sporočili, da se je drugi torpedo skuljal in ni hotel zleteti iz cevi.

Torpedovka, ki je spremila Roxbourne, je z največjim naglej hitro proti holandski ribiški ladji. Že je bila poleg nje. Mornarji iz torpedovke so prestopili na ribiško ladjo in jo prečekali.

Cez nekaj minut je torpedovka zapustila ribiško ladjo in hitela za krizarko, ki je, še vedno nagnjena, kmalu izginila na obzorju.

Naša podmornica pa je splavala na površje in krenila proti holandski ribiški ladji. Ribiči so bili silno razburjeni.

»Vaše torpedo je naravnost pod nami švignilo proti krizarki in jo zdelo pred prednjim stolpom. Krizarka se je visoko dgnila, njen klijun je pogledal kar iz vode. Bil je to imenit pogled,« so pripovedovali. Potem je prihitela torpedovka in njen poveljnik jim je od vrha do tal preiskal ladjo in zraven strahovito klel.

Smatral je njihovo ladjo za maskirano torpedovko in je bil prepriclan, da so oni torpedirali krizarko, ker je strel prišel od njihove strani.

Vsi smo se od srca smeiali.

Skoda, da nam je odpovedalo drugo torpedo!

Se istega dne smo pluli visoko proti severu: Zvezče smo potopili še velik parnik, ki je vozil žito iz Avstralije, kapitanu ladje pa sem izročil pismo za neko angleško prijateljico, s katero sem se pred vojno seznanil v Kielu.

Menil sem, da je prav, če deklici, katere oče je bil angleški admiralski in katere bratje

so bili vsi v službi angleške mornarice, vočim nekaj ljubeznih besed in ji izrazim željo, da bi njen oce in bratje srečno preživel vojno.

Kdo ve, sem si mislil, kaj oni v Angliji mislijo o nas.

Zenska srca so, vsaj v vojski, mnogo objektivnejša kot moška srca.

Kapitan iz Avstralije je v resnici oddal pismo na navedeni naslov. Že po štirih tednih sem prejel odgovor od dekleke, in sicer preko Norveške. Angležinja mi je pisala, da je čitala o meni in moji slavi v angleških časnikih.

Po nekaj dneh si priskrbel nekaj angleških časnikov. V enem izmed njih sem bil v resnici naslikan jaz, in sicer v obliki nekake fotomontaže. Na eni polovici strani je bil naslikan neki angleški ropar, na drugi pa jaz v polni uniformi. Uredništvo je pod obe slike napisalo besedilo, v katerem poziva roparja z mojo in naj ugotoviti, ali je sploh kaka razlika med zunanjostjo po veljavnemu nemške podmornice in med zunanjostjo roparja.

Da me je taka primera hudo vznejevoljila, se razume. Lepo predstavil si je mornar Angležinu ustvariti o meni...

Porok admiralnega štaba in vragov zaveznik

Moj predlog, ki sem ga predložil poveljniku podmornice, naj mi namesti na krov še en top, da poveljstvo zavrnilo. Zato sem si sam priskrbel še en top iste velikosti.

Ilkrati sem tudi predlagal, naj odstranijo iz podmornice težka nepotrebna vrata, ki v primeru nesreče zapro vodi dotok v posamezne prostore podmornice. Celo to sem zaprosil, naj mi izrežejo lesene stene med posameznimi prostori, da bi mogli za enako težo vzeti več municijskih s seboj.

Ce bi nas zadela kakša nesreča, bi nam te stene itak niso pomagale, samo podaljšale bi nam trpljenje.

Toda ladijski gradben